

Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με Θέμα:
«Υπεύθυνη Κατανάλωση Αλκοόλ και Οδική Ασφάλεια»

12 Φεβρουαρίου 2020

Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ και οδική ασφάλεια

Γιώργος Γιαννής, Καθηγητής ΕΜΠ
Κατερίνα Φώλλα, Ερευνήτρια ΕΜΠ
Δημήτριος Νικολάου, Ερευνητής ΕΜΠ

Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής,
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας ΕΜΠ

- Το Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας ΕΜΠ (www.nrso.ntua.gr) αποτελεί ένα **Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας και Αριστείας** στην οδική ασφάλεια με παγκόσμια αναγνώριση [κατάταξη: 2ο στην Ευρώπη και 6ο παγκοσμίως (AAP 2018)]
- Μία **Ομάδα 25+ επιστημόνων**, με διεθνώς αναγνωρισμένους Καθηγητές, Μεταδιδάκτορες, Υποψήφιους Διδάκτορες και Επιστήμονες Μηχανικούς
- Ένα **πληροφοριακό σύστημα** υποστήριξης των αποφάσεων διεθνούς αναφοράς με τα πιο επίκαιρα δεδομένα και γνώσεις με:
 - περισσότερες από 3.000 επισκέψεις το μήνα
 - δεκάδες αναρτήσεις ετησίως στα κοινωνικά δίκτυα
 - περισσότερα από 100 ηλεκτρονικά περιοδικά από το 2004
- Μια εξαιρετική **ερευνητική δραστηριότητα**:
 - Περισσότερες από 100 Διπλωματικές Εργασίες & 5 Διδακτορικές Διατριβές
 - Περισσότερα από 100 ερευνητικά έργα, κυρίως ανταγωνιστικά
 - Περισσότερες από 500 επιστημονικές δημοσιεύσεις (> 200 σε περιοδικά)
 - Περισσότερες από 100 επιστημονικές επιτροπές
 - Διεθνείς Συνεργασίες με Ευρωπαϊκή Επιτροπή, UN/ECE, OECD/ITF, WHO, World Bank, EIB, CEDR, FEHRL, ERF, IRF, UITP, ETSC, WCTR, TRB, δεκάδες Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα

Γιώργος Γιαννής, Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ και οδική ασφάλεια

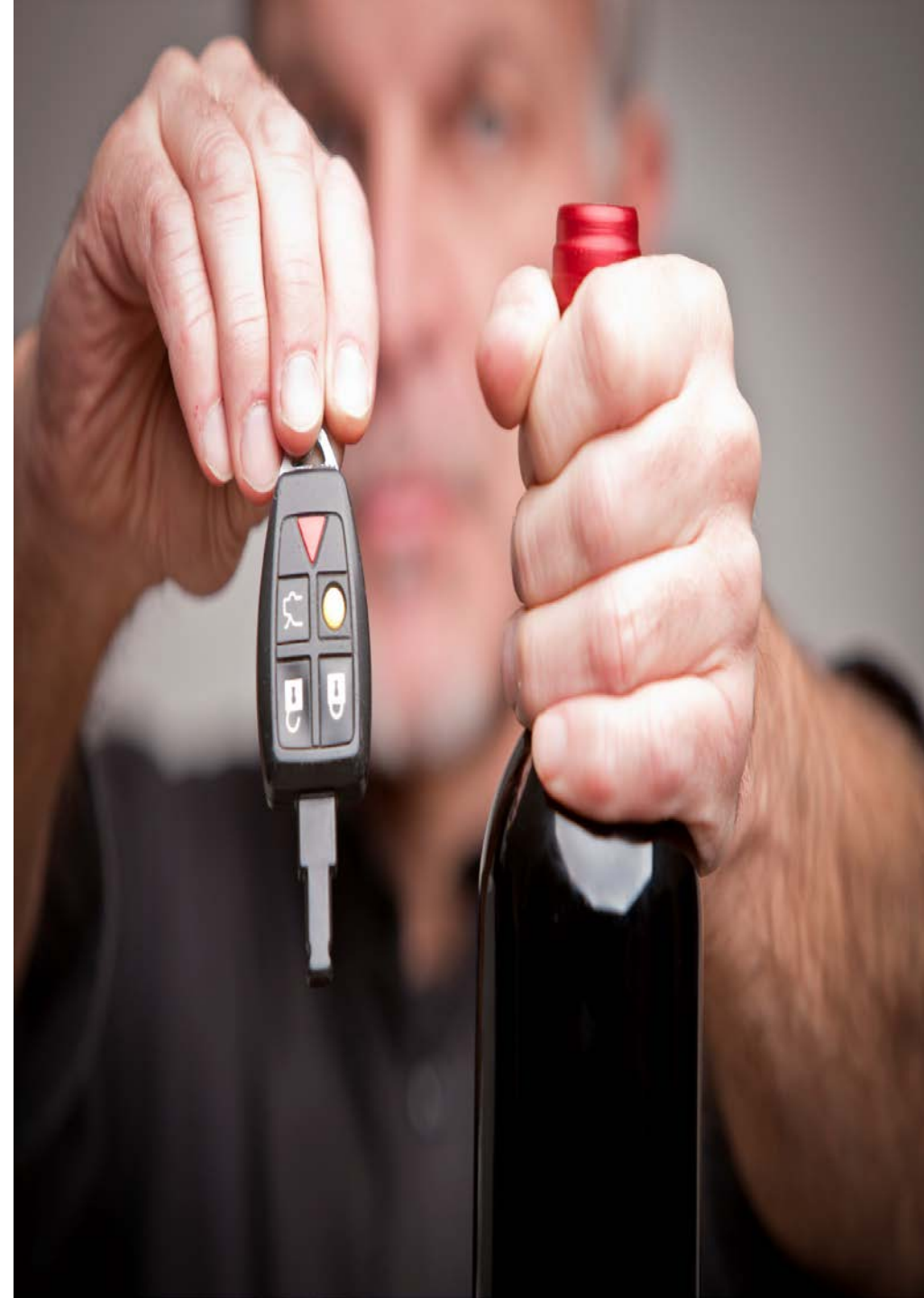
Δομή Παρουσίασης

1. Εισαγωγή
2. Η Ελλάδα στην Ευρώπη και Διεθνώς
3. Χαρακτηριστικά οδικών ατυχημάτων υπό την επήρεια αλκοόλ
4. Στάση οδηγών ως προς την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ
5. Συμπεράσματα

Εισαγωγή

- Παρά τα υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης της κοινωνίας και συνεχούς αστυνομικής επιτήρησης, τα ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ εξακολουθούν να αποτελούν **απειλή** για την οδική ασφάλεια
- Η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ συμβάλλει περίπου στο **25%** των **θανάτων σε οδικά ατυχήματα** στην Ευρώπη
- Ο δείκτης ατυχημάτων για οδηγούς με συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα 1,5 gr/lit και πάνω, είναι περίπου **200 φορές υψηλότερος** σε σύγκριση με εκείνον των νηφάλιων οδηγών
- Η Ευρώπη έχει την **υψηλότερη** ανά κεφαλή κατανάλωση αλκοόλ παγκοσμίως

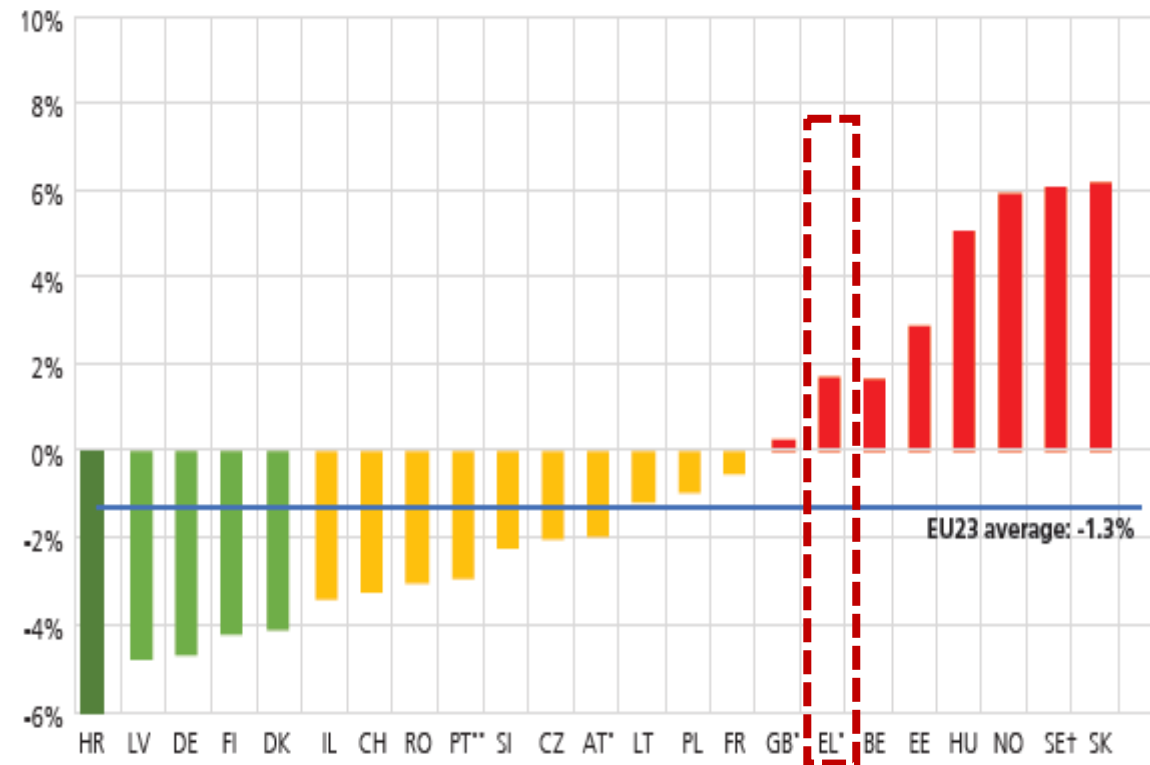
Η Ελλάδα στην Ευρώπη και Διεθνώς

GREECE

Εξέλιξη των νεκρών που οφείλονται στην οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ

- Σε 15 χώρες, η πρόοδος όσον αφορά στη μείωση των θανάτων που οφείλονται στην κατανάλωση αλκοόλ ήταν **ταχύτερη** από τη συνολική μείωση άλλων θανάτων σε οδικά ατυχήματα
- Στην Ελλάδα, η εξέλιξη της μείωσης των νεκρών σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στην κατανάλωση αλκοόλ **επιβραδύνει** τη συνολική μείωση του αριθμού των νεκρών σε οδικά ατυχήματα

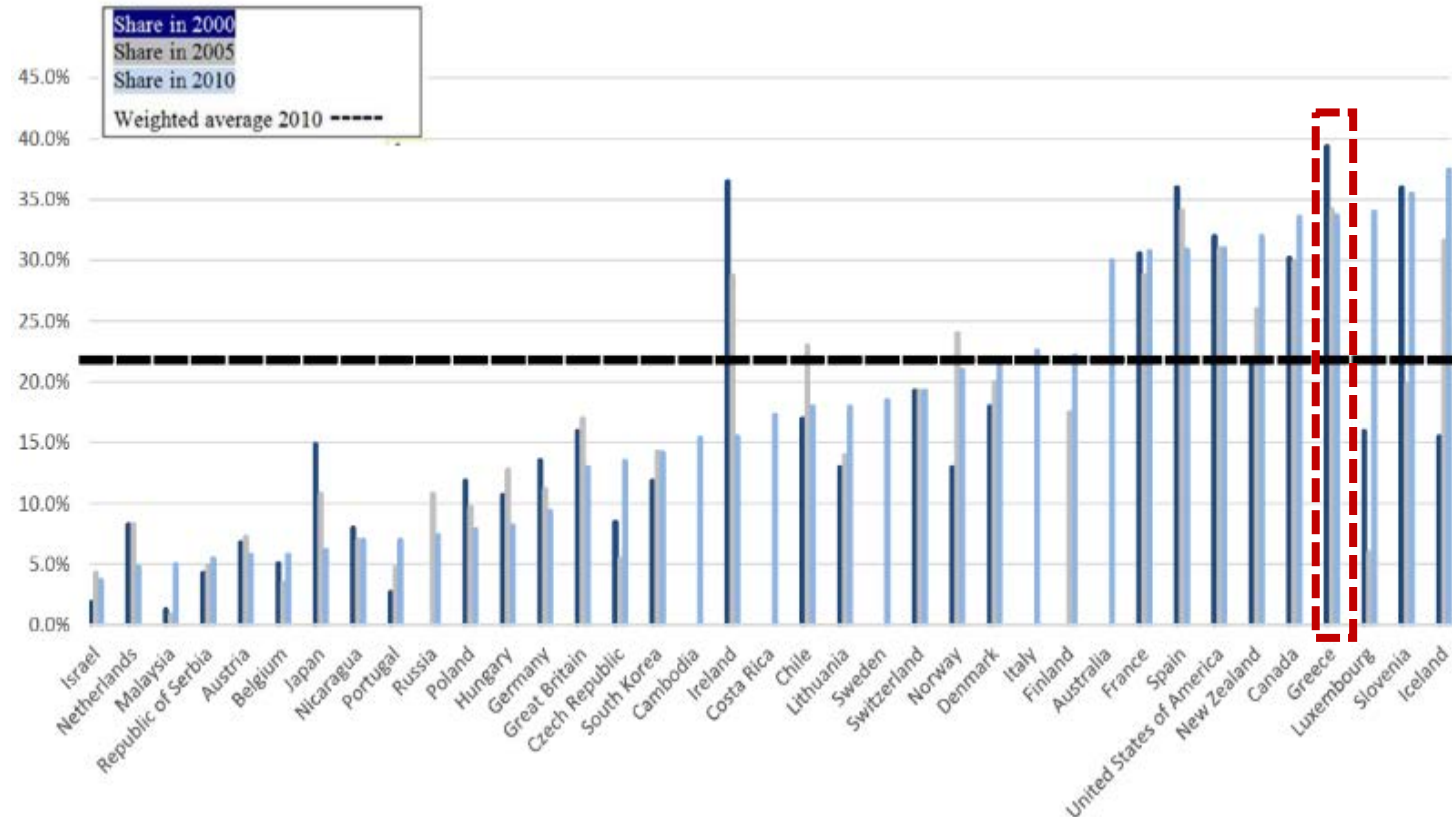
Διαφορά μεταξύ των μέσων ετήσιων μεταβολών (%) του αριθμού των νεκρών σε οδικά ατυχήματα λόγω αλκοόλ και της αντίστοιχης μείωσης νεκρών στα υπόλοιπα οδικά ατυχήματα κατά την περίοδο 2010-2018

Πηγή: ETSC, 2019

Νεκροί σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ

- Το μέσο ποσοστό των νεκρών σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ παρέμεινε σχεδόν **σταθερό** τα τελευταία χρόνια
- Το 2010, 16 χώρες παρουσίασαν **αύξηση** στο ποσοστό των νεκρών
- Το 2010, το ποσοστό των νεκρών σε οδικά ατυχήματα σχετιζόμενα με την κατανάλωση αλκοόλ κυμάνθηκε από περίπου **5% έως 35%**
- Σε 10 χώρες, πάνω από το **30%** των νεκρών σε οδικά ατυχήματα οφείλονται στην κατανάλωση αλκοόλ

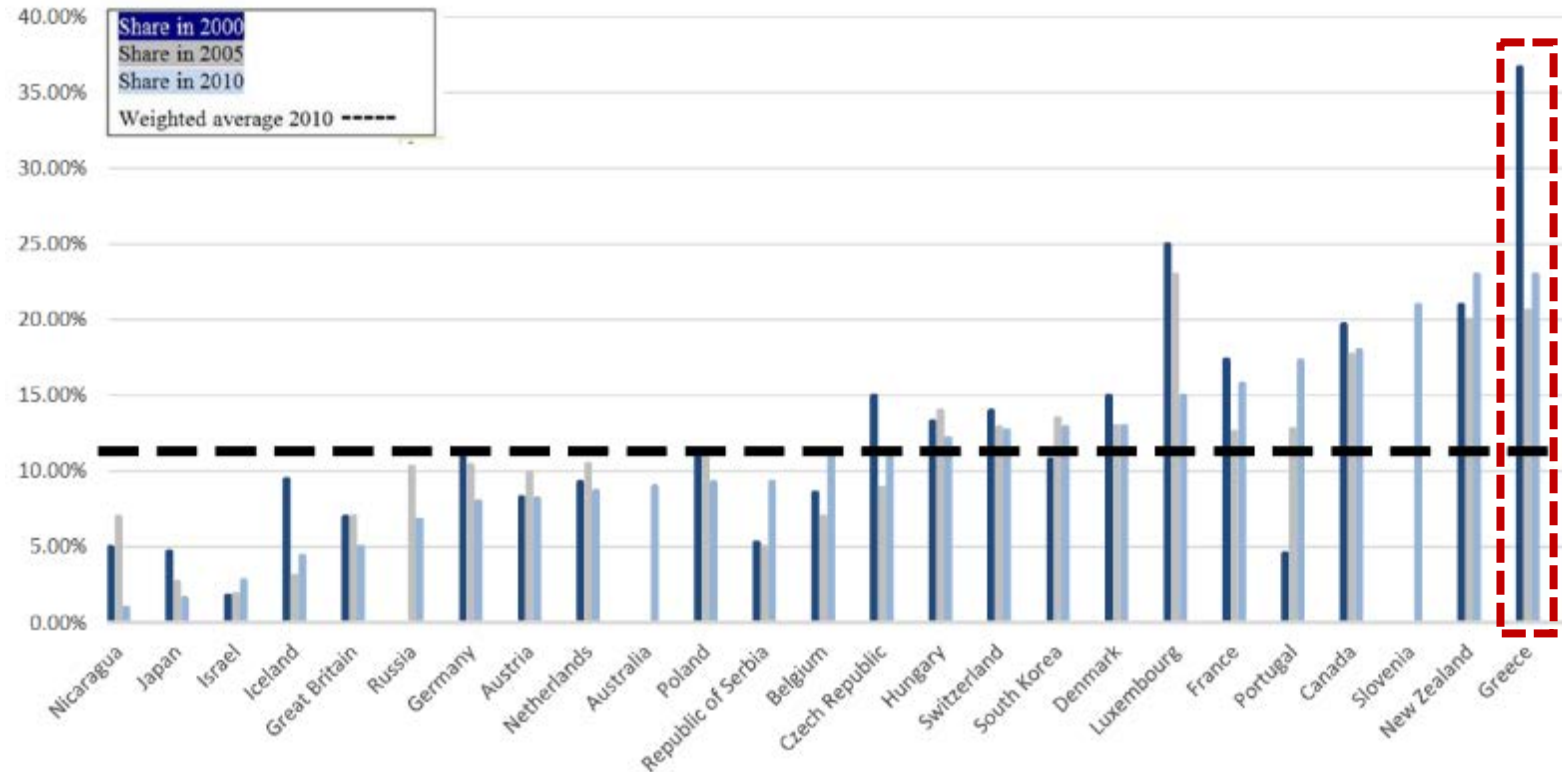

Πηγή: OECD/ITF (2017). Alcohol-related road casualties in official crash statistics. International Transport Forum, Paris.

Βαριά τραυματίες σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ

- Το μέσο ποσοστό των βαριά τραυματιών που οφείλονται στο αλκοόλ παρέμεινε αρκετά **σταθερό** μεταξύ του 2000 (12,3%) και του 2010 (11,3%)
- Τα υψηλότερα ποσοστά βαριά τραυματιών από το αλκοόλ εντοπίστηκαν στη **Νέα Ζηλανδία (23%)** και στην **Ελλάδα (23%)**
- Το χαμηλότερο ποσοστό καταγράφηκε στην **Ιαπωνία (1,6%)**

Πηγή: OECD/ITF (2017). Alcohol-related road casualties in official crash statistics. International Transport Forum, Paris.

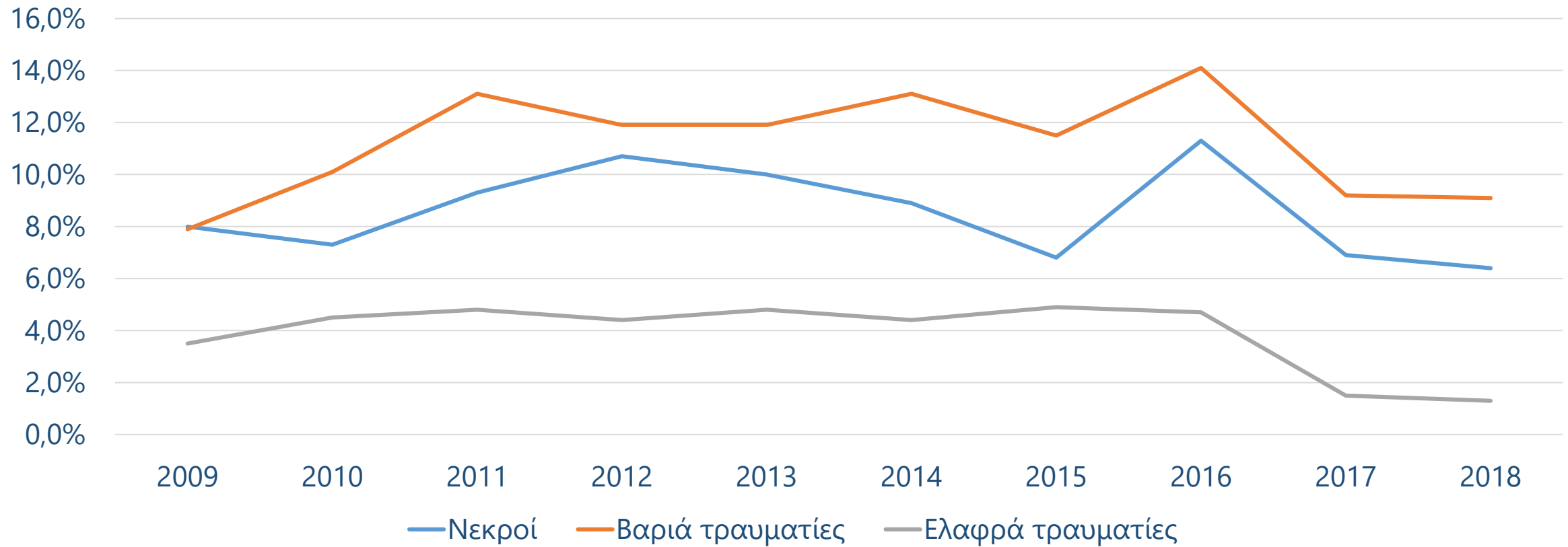

Χαρακτηριστικά οδικών ατυχημάτων υπό την επήρεια αλκοόλ

ΕΛΣΤΑΤ - Παθόντες σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ (1/3)

Ποσοστό οδηγών σε οδικά ατυχήματα με αποτέλεσμα αλκοτέστ $>0,5$ gr/lt στην Ελλάδα προς τον συνολικό αριθμό των οδηγών ανά σοβαρότητα, 2009-2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: ΕΜΠ

ΕΛΣΤΑΤ - Παθόντες σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ (2/3)

Αριθμός οδηγών (παθόντων ή μη) σε οδικά ατυχήματα ανά αποτέλεσμα αλκοτέστ για το έτος 2018

Τύπος αλκοτέστ	Αποτελέσματα αλκοτέστ	Νεκροί	Βαριά τραυματίες	Ελαφρά τραυματίες	Μη παθόντες	Νεκροί	Βαριά τραυματίες	Ελαφρά τραυματίες	Μη παθόντες
Ελέγχθηκαν	< 0,5 gr/ltr	100	200	5.885	6.175	22,2%	40,6%	72,3%	69,4%
	0,5 - 0,8 gr/ltr	4	7	15	3	0,9%	1,4%	0,2%	0,0%
	0,8 - 1,0 gr/ltr	2	5	12	3	0,4%	1,0%	0,1%	0,0%
	1,0 - 1,5 gr/ltr	4	16	33	4	0,9%	3,2%	0,4%	0,0%
	> 1,5 gr/ltr	19	17	48	8	4,2%	3,4%	0,6%	0,1%
	Άγνωστο	257	218	968	958	57,1%	44,2%	11,9%	10,8%
	Άθροισμα	386	463	6.961	7.151	85,8%	93,9%	85,5%	80,3%
Δεν ελέγχθηκαν		64	30	1.181	1.749	14,2%	6,1%	14,5%	19,7%
Σύνολο		450	493	8.142	8.900	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: ΕΜΠ

ΕΛΣΤΑΤ - Παθόντες σε οδικά ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ (3/3)

Παθόντες οδηγοί με συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα >0,5 gr/ltr ως προς το σύνολο των οδηγών με γνωστά αποτελέσματα αλκοτέστ

	2000	2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Νεκροί	39,4%	34,2%	35,0%	33,7%	36,5%	36,9%	29,7%	30,6%	25,3%	34,8%	27,3%	22,5%
Βαριά τραυματίες	35,7%	20,6%	21,3%	23,0%	27,0%	23,0%	20,9%	23,2%	20,9%	27,9%	19,9%	18,4%

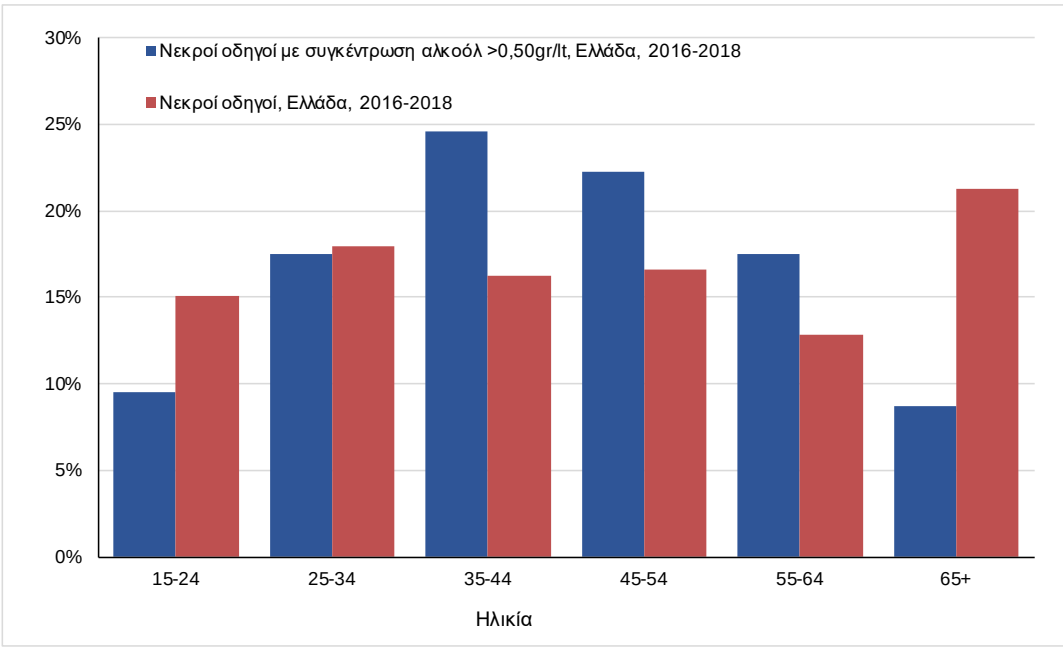
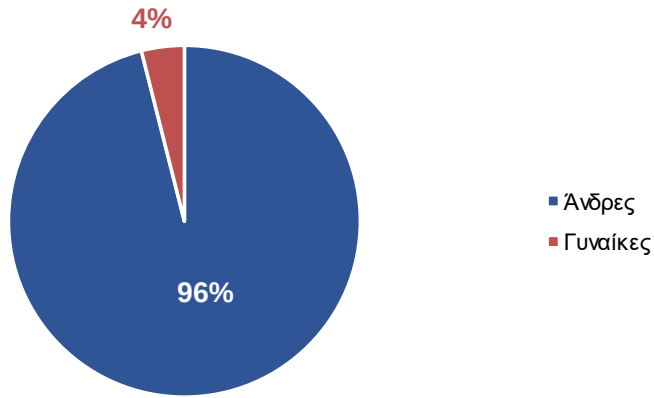
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: ΕΜΠ

Μεταβολή (%) παθόντων σε οδικά ατυχήματα με συγκέντρωση αλκοόλ στο αίμα >0,5 gr/ltr	2017/2018	2010/2018	2000/2018
Νεκροί	-17,8%	-33,3%	-43,0%
Βαριά τραυματίες	-7,7%	-20,3%	-48,5%

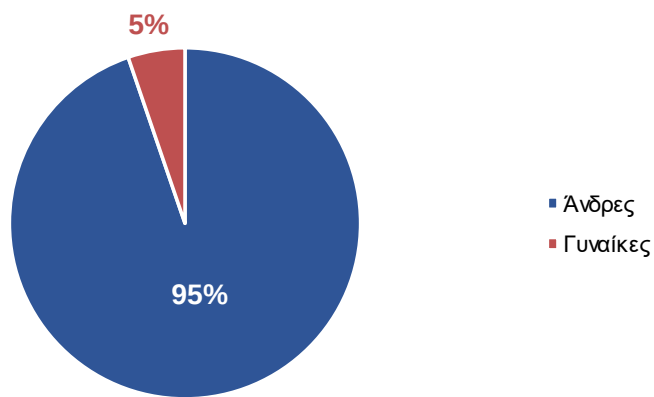

Χαρακτηριστικά νεκρών οδηγών σε ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ, (2016-2018)

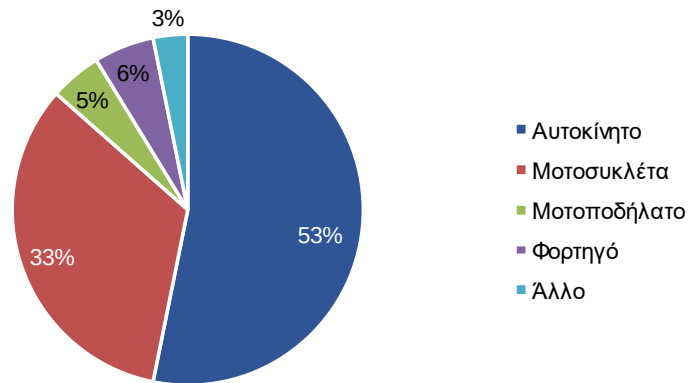
Νεκροί οδηγοί με συγκέντρωση αλκοόλ >0,50gr/lt

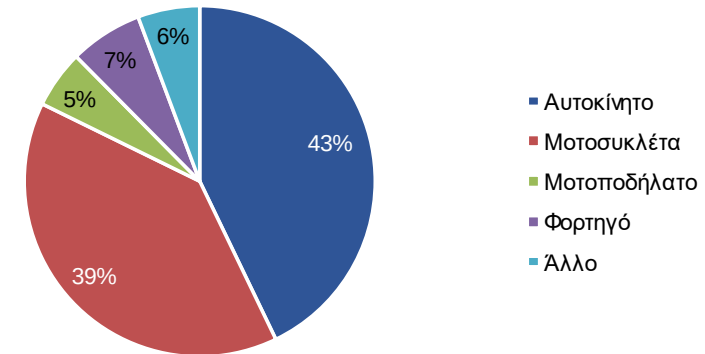
Νεκροί οδηγοί σε οδικά ατυχήματα

Νεκροί οδηγοί με συγκέντρωση αλκοόλ >0,50gr/lt

Νεκροί οδηγοί σε οδικά ατυχήματα

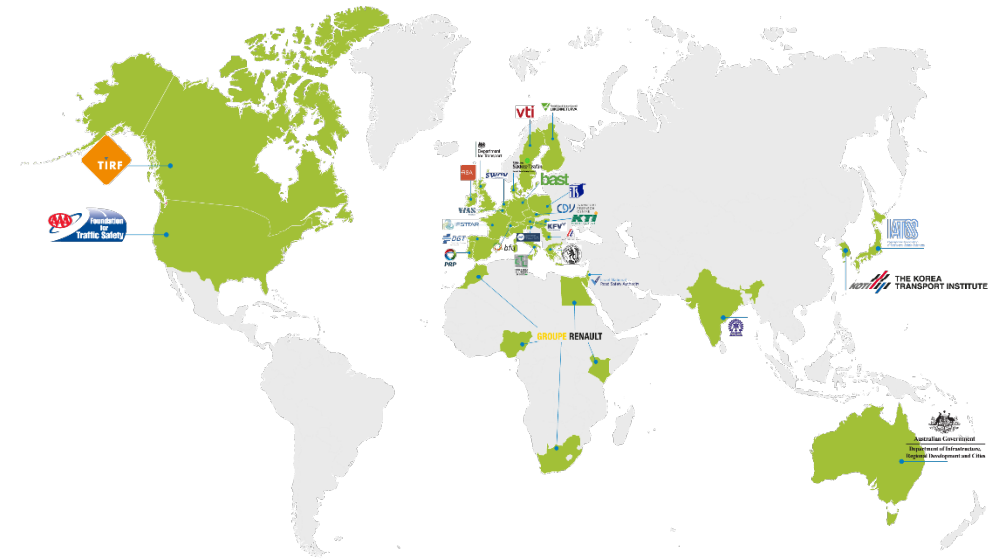

Στάση οδηγών ως προς την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ

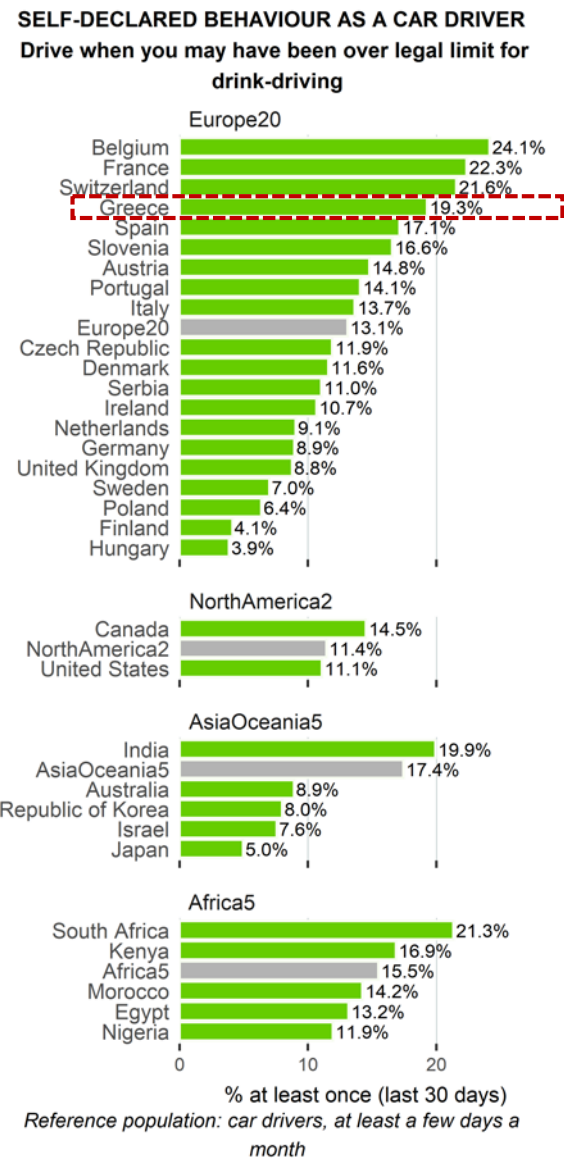
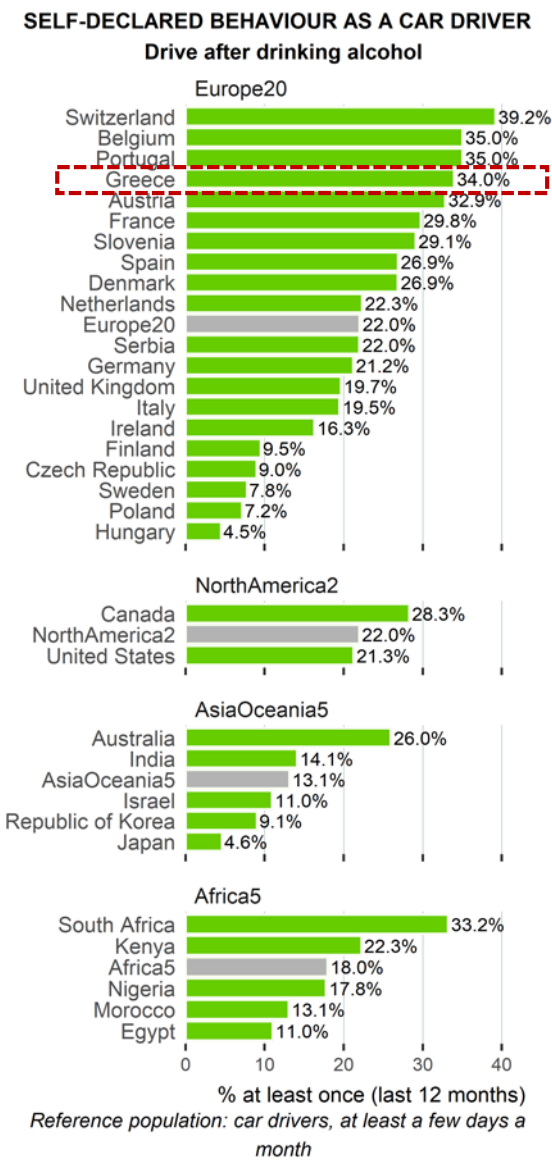
E-survey of Road Users' Attitudes-ESRA

- Μια κοινή διεθνής πρωτοβουλία ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων οδικής ασφάλειας (2015, 2018)
- Στόχος η **συλλογή δεδομένων** σχετικά με τις απόψεις και τη συμπεριφορά των χρηστών της οδού για διάφορα θέματα οδικής ασφάλειας
- **Συνεργάτες** του έργου (32 κράτη):
 - Συντονισμός: Vias Institute (Βέλγιο)
 - Βασικοί συνεργάτες: BASt (Γερμανία), bfu (Ελβετία), CTL (Ιταλία), IATSS (Ιαπωνία), ITS (Πολωνία), KFV (Αυστρία), **NTUA (Ελλάδα)**, PRP (Πορτογαλία), SWOV (Ολλανδία), TIRF (Καναδάς)

Αυτοδηλούμενη συμπεριφορά οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ

- Τα **υψηλότερα ποσοστά** οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ καταγράφηκαν στην Ελβετία (39%), στο Βέλγιο (35%), στην Πορτογαλία (35%) και στην Ελλάδα (34%). Αντίθετα, τα **χαμηλότερα ποσοστά** καταγράφηκαν στη Σουηδία (8%), στην Πολωνία (7%) και στην Ουγγαρία (4,5%)
- Παρόμοιο μοτίβο παρατηρείται και για όσους είχαν παραδεχθεί ότι οδήγησαν ενώ πιθανόν ήταν πάνω από το νόμιμο όριο. Τα **υψηλότερα ποσοστά** αντιστοιχούν στο Βέλγιο (24%), στη Γαλλία (22%), στην Ελβετία (21%) και στην Ελλάδα (19%), ενώ τα **χαμηλότερα** αντιστοιχούν στην Πολωνία (6%), στη Φινλανδία και στην Ουγγαρία (4%)

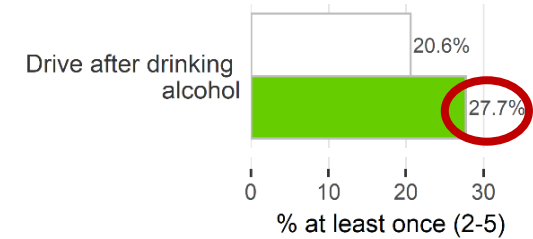

Αποτελέσματα ESRA για την Ελλάδα

- Τις τελευταίες 30 μέρες, το **27,7%** των οδηγών αυτοκινήτου οδήγησε αφού είχε καταναλώσει αλκοόλ
- Μόλις το **1,2%** θεωρεί προσωπικά αποδεκτό για έναν οδηγό αυτοκινήτου να οδηγεί ενώ πιθανόν έχει ξεπεράσει το επιτρεπόμενο όριο κατανάλωσης αλκοόλ πριν την οδήγηση
- Το **20,8%** θεωρεί πιθανό κατά τη διάρκεια ενός τυπικού ταξιδιού (ως οδηγός) να υποβληθεί σε αλκοτέστ

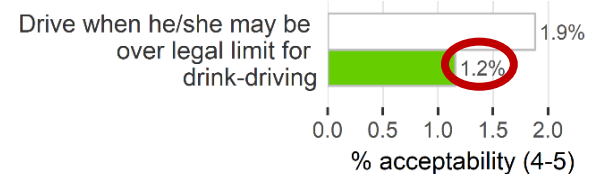
Over the last 30 days, how often did you... (5-point scale from 1=never to 5=(almost) always)

DUI as a car driver

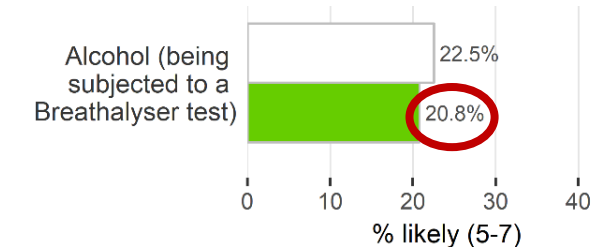
How acceptable do you, personally, feel it is for a CAR DRIVER to ... (5-point scale from 1=unacceptable to 5=acceptable)

DUI

Enforcement

On a typical journey, how likely is it that you (as CAR DRIVER) will be checked by police for... (5-point scale from 1=very unlikely to 7=very likely)

Συμπεράσματα

Βασικά συμπεράσματα

- Οι δείκτες οδικής ασφάλειας που σχετίζονται με το αλκοόλ **παραμένουν υψηλοί** στην Ελλάδα και δεν ακολουθούν την πτωτική πορεία των περισσότερων δεικτών οδικής ασφάλειας
- Οι **άνδρες οδηγοί ηλικίας 34-55 ετών**, είναι οι πιο επιρρεπείς οδηγοί σε ατυχήματα που οφείλονται στο αλκοόλ
- Οι περισσότεροι νεκροί σε οδικά ατυχήματα με συγκέντρωση οινόπνευματος στο αίμα πάνω από 0,50gr/lt είναι οι **οδηγοί επιβατικών οχημάτων (53%) και δικύκλων (33%)**
- Το ποσοστό **κοινωνικής αποδοχής** της οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ στην Ελλάδα είναι το υψηλότερο μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών (8,1%)

Μέτρα προτεραιότητας

- Η επιτήρηση του νόμιμου ορίου κατανάλωσης αλκοόλ είναι η πιο αποτελεσματική μέθοδος για τη μείωση της οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ
- Θέσπιση ορίου μηδενικής ανοχής στην οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ (π.χ. 0,2 gr/lt)
- Η παρακολούθηση των ελέγχων και των αποτελεσμάτων των αλκοτέστ σε συνδυασμό με τη συμπεριφορά των οδηγών είναι απαραίτητη για κάθε πολιτική οδικής ασφάλειας
- Εκπαιδευτικές και ενημερωτικές **καμπάνιες**
- Υποχρεωτική **εγκατάσταση** του συστήματος ανίχνευσης αλκοόλ σε όλα τα νέα οχήματα (συμπεριλαμβανομένων και των δικύκλων)

Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με Θέμα:
«Υπεύθυνη Κατανάλωση Αλκοόλ και Οδική Ασφάλεια»

12 Φεβρουαρίου 2020

Οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ και οδική ασφάλεια

Γιώργος Γιαννής, Καθηγητής ΕΜΠ
Κατερίνα Φώλλα, Ερευνήτρια ΕΜΠ
Δημήτριος Νικολάου, Ερευνητής ΕΜΠ

Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής,
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο